

OBSAH

1 ZÁKLADY EVROPSKÉ CIVILIZACE.....	9
1.1 Evropa – její hranice a minulost.....	9
1.2 Evropa a její čas.....	10
1.3 Civilizační zdroje Evropy.....	11
2 FORMOVÁNÍ EVROPSKÝCH CIVILIZACÍ V DOBĚ ANTIKY.....	13
2.1 Starověké Řecko.....	13
2.1.1 První civilizační centra a počátky řecké civilizace.....	13
2.1.2 Nástup městských států.....	14
2.1.3 Sparta a Athény v klasickém období.....	16
2.1.4 Rozmach Makedonie a tažení Alexandra Velikého.....	18
2.1.5 Odkaz starověkého Řecka.....	19
2.2 Evropa v době římského impéria.....	20
2.2.1 Počátky starověkého Říma.....	21
2.2.2 Římská hegemonie nad Itálií a Středomořím.....	21
2.2.3 Římská republika – její vzestup a pád.....	22
2.2.4 Od prvních římských císařů po zánik západořímské říše.....	23
2.2.5 Odkaz starověkého Říma.....	26
3 POČÁTKY STŘEDOVĚKÉ EVROPY.....	30
3.1 Nástup křesťanství.....	30
3.1.1 Zrod křesťanství a jeho proniknutí do Evropy.....	31
3.1.2 Upevnění církevní moci a christianizace Evropy.....	33
3.1.3 Křesťanská Evropa a nástup islámu.....	35
3.2 Evropa v době raného středověku.....	36
3.2.1 Stěhování národů.....	37
3.2.2 Pokusy o ustavení nové univerzální říše.....	37
3.2.3 Vznik a vývoj prvních středověkých států.....	41
4 VZESTUP A KRIZE STŘEDOVĚKÉ EVROPY.....	48
4.1 Nástup vrcholného středověku v Evropě.....	48
4.1.1 Ekonomický rozmach a změny sociálního vývoje.....	48
4.1.2 Středověká kultura a společnost.....	49
4.1.3 Spory mezi papežstvím a císařstvím.....	50
4.1.4 Situace v nejvýznamnějších evropských zemích.....	51
4.2 Vztah Evropanů k jiným kulturám a národům.....	55
4.2.1 Křížové výpravy.....	55
4.2.2 Vliv islámské kultury na evropskou společnost.....	57
4.2.3 Postavení židovského obyvatelstva.....	58
4.3 Krize středověké Evropy.....	59
4.3.1 Nové vnější hrozby – nájezdy Mongolů a Osmanských Turků.....	59
4.3.2 Morová epidemie a její důsledky.....	60
4.3.3 Sociální nepokoje a nástup protikatolických hnutí.....	61
5 ZMĚNY EVROPSKÉHO VÝVOJE NA PRAHU NOVOVĚKU.....	66
5.1 Počátky novověku.....	66
5.1.1 Zánik Byzance a situace na evropském východě.....	67
5.1.2 První návrh na vytvoření jednotného společenství křesťanských států.....	68
5.1.3 Zámořské objevy.....	69
5.2 Renesance a humanismus.....	71

5.2.1	Renesanční umění.....	72
5.2.2	Evropský humanismus a jeho představitelé	73
5.3	Nástup reformace	76
5.3.1	Počátky reformace	76
5.3.2	Rozpad křesťanské církve na Západě a první náboženské konflikty.....	78
5.3.3	Katolická reformace	82
6	HLEDÁNÍ VÝCHODISEK EVROPSKÉ ROVNOVÁHY.....	86
6.1	Evropa v krizi 17. století.....	86
6.1.1	Třicetiletá válka.....	87
6.1.2	Situace evropských mocností v druhé polovině 17. století.....	90
6.2	Na cestě k osvícenství.....	94
6.2.1	Barokní kultura	94
6.2.2	Rozvoj vědy a počátky osvícenství.....	95
6.2.3	Nové projekty evropské integrace.....	97
6.3	Změny mocenských pozic evropských států na přelomu 17. a 18. století	98
6.3.1	Definitivní odvrácení turecké expanze.....	99
6.3.2	Rozmach carského Ruska	100
6.3.3	Nové evropské konflikty a snahy o dosažení rovnováhy sil	101
7	OSVÍCENSKÁ EVROPA NA CESTĚ K IDEÁLŮM SPOLEČENSKÉ SVOBODY	105
7.1	Rozmach osvícenství a jeho vliv na novověkou Evropu.....	106
7.1.1	Francouzské osvícenství a jeho představitelé.....	107
7.1.2	Osvícenský absolutismus.....	108
7.2	Završení první vlny kolonizace a soupeření mezi evropskými mocnostmi	109
7.2.1	Zápas o vládu nad zámorím a střet velmocí ve střední Evropě	110
7.2.2	Vznik Spojených států amerických	111
7.3	Francouzská revoluce a její dopad na evropskou společnost.....	112
7.3.1	Revoluce ve Francii – její příčiny a průběh.....	113
7.3.2	Francouzská nadvláda v Evropě za vlády Napoleona Bonaparta.....	116
7.3.3	Evropa po francouzské revoluci a napoleonských válkách	117
8	MODERNIZACE EVROPY V 19. STOLETÍ.....	122
8.1	Nástup industrializace a její důsledky.....	122
8.1.1	Tzv. průmyslové revoluce.....	123
8.1.2	Sociální a ekonomické aspekty industrializace	124
8.2	Politický a společenský vývoj Evropy v 19. století	125
8.2.1	Revoluční hnutí let 1830 a 1848.....	126
8.2.2	Sjednocení Itálie a Německa.....	129
8.2.3	Evropská společnost na přelomu 19. a 20. století.....	130
8.2.4	Evropa na cestě k první světové válce.....	132
9	EVROPA V LETECH 1914-1945.....	136
9.1	První světová válka a její důsledky.....	136
9.1.1	Příčiny a průběh I. světové války.....	137
9.1.2	Výsledky války a nastolení tzv. versailleského systému	139
9.2	Hlavní rysy meziválečného vývoje Evropy.....	140
9.2.1	Nové příspěvky k evropské integraci – Panevropa a Briandův plán.....	141
9.2.2	Velká hospodářská krize a rozmach fašismu.....	144
9.3	Evropa v druhé světové válce	146
9.3.1	Tzv. blesková válka a budování nacistické „Nové Evropy“.....	146
9.3.2	Vítězství protinacistických sil a jeho důsledky.....	147

10 EVROPA NA CESTĚ OD ROZDĚLENÍ K NOVÉ INTEGRACI	152
10.1 Evropa po roce 1945.....	152
10.1.1 Poválečná obnova Evropy.....	153
10.1.2 Počátky „studené války“.....	154
10.2 Evropa v bipolárním světě.....	155
10.2.1 Hlavní rysy vývoje západoevropských zemí.....	155
10.2.2 Situace v tzv. východním bloku.....	157
10.3 Evropa na cestě na k novému sjednocení.....	158
10.3.1 Počátky evropské integrace po II. světové válce.....	158
10.3.2 Konec „studené války“ a ustavení Evropské unie	160